

زنان و اقتصاد خانواده

با رویکرد اقتصاد مقاومتی

مؤلف: صادق مجدم

www.ketab.ir

سرشناسه	مجدم، صادق، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور	زنان و اقتصاد خانواده با رویکرد اقتصاد مقاومتی/ نویسنده صادق مجدم.
مشخصات نشر	اهواز : انتشارات علوم و فنون پزشکی اهواز، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۳۰۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۹۳۷-۷۴-۷
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	اقتصاد خانواده
موضوع	Home economics
موضوع	خانه‌داری
موضوع	Housekeeping
موضوع	خانواده‌ها -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	-- Religious aspects -- Islam -- Iran
رده بندی کنگره	X ۴۸۷ ۱۳۹۵ ۳/م
رده بندی دیویی	۶۴۰
شماره کتابشناسی ملی	۴۳۸۵۶۹۶

اخطار!

هرگونه چاپ و تکثیر (اعم از: زیراکس، بازنویسی، ضبط کامپیوتری، تهیه CD) از محتویات این اثر بدون اجازه کتبی از مؤلف ممنوع است. متخلفان به‌موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

مرکز نشر و پخش: اهواز - امانیه - خیابان سقراط غربی
جنب مجتمع تصادفات دادگستری - کوچه

خاکسار - پلاک ۱۲۰

تلفن تماس: ۰۶۱-۳۳۳۶۲۸۹۳-۳۳۳۳۲۸۶۵

دورنگار: ۰۶۱-۳۳۳۶۴۵۶۸

www.olfo.ir

نشانی‌های اینترنتی:

www.parsinbook.ir

پست الکترونیکی:

olomofonon.pezeshki@gmail.com

نام کتاب: زنان اقتصاد خانواده

نویسنده: صادق مجدم

حروف چینی و صفحه‌آرایی: مرتضی اعتمادفر

ناشر: انتشارات علوم و فنون پزشکی اهواز

نوبت چاپ: اول ۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

بها: ۳۰۰۰۰ تومان

فهرست

۱	بخش اول: شناخت اقتصاد خانواده.....
۳۰	فصل اول- مقدمه‌ای بر اقتصاد خانواده.....
۱۵	فصل دوم- اقتصاد شناسی مراقبت از دیگران.....
۲۷	فصل سوم- جایگاه بخش خانوار در اقتصاد غیررسمی.....
۴۹	بخش دوم: اندازه‌گیری اقتصاد خانواده.....
۵۱	فصل چهار- مروری بر نظریات کار خانگی زنان.....
۶۹	فصل پنجم- روش‌های برآورد حجم اقتصاد خانواده و نقش آن در درآمد ملی.....
۸۹	بخش سوم- تحکیم خانواده در اسلام.....
۹۱	فصل ششم- حکم خانواده در فرهنگ جامعه اسلامی.....
۱۰۹	فصل هفتم- تحکیم خانواده در تعالیم اسلام.....
۱۴۱	بخش چهارم- زنان جامعه اسلامی: سبک زندگی متناسب با اقتصاد مقاومتی.....
۱۴۳	فصل هشتم- سبک زندگی متناسب با اقتصاد مقاومتی در جامعه اسلامی.....
۱۵۹	فصل نهم- نقش زنان در تحقق اقتصاد مقاومتی در خانواده اسلامی.....
۱۸۱	بخش پنجم: مطالعات ارزش کار خانگی زنان و تحکیم خانواده.....
۱۸۳	فصل دهم- مطالعات و تحقیقات ارزش کار خانگی زنان در ایران و سایر کشورها.....
۱۹۵	فصل یازدهم- مطالعات جایگاه زنان و تحکیم خانواده در ایران.....
	فصل دوازدهم- مطالعه تجربی برآورد ارزش کار خانگی زنان ایران و ارتباط آن با تحکیم
۲۰۳	خانواده در تعالیم اسلامی با رویکرد اقتصاد مقاومتی.....
۲۶۱	فصل سیزدهم- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....

پیشگفتار

در طول تاریخ بشر زنان همپای مردان در تولیدات مختلف فعالیت داشته‌اند و همواره بخش مهمی از نیروی کار تولیدی را چه در روستاها و چه در شهرها تشکیل داده‌اند. آنها در تولید اقتصادی و اجتماعی سهم بوده‌اند ولی متأسفانه در آمارهای اقتصاد کلان آنان، آنچنان که باید مورد توجه قرار نگرفته‌اند. از آنجا که توسعه همه جانبه یک جامعه با به کارگیری نیروهای فعال آن ممکن است و زنان نیز نیمی از نیروهای مذکور را تشکیل می‌دهند، در عین حال تأمین امنیت اقتصادی خانواده بعنوان یکی از مهمترین بخشهای اقتصادی و تأثیر گذار بر جوامع مطرح می‌شود.

چگونگی مناسب رزق و کسب خانگی زنان و سهم آن در تولید ملی و افزایش رفاه از مسائلی مورد بحث محافل اجتماعی و اقتصادی جهان طی سه دهه اخیر بوده است. زنان در کشور ما علیرغم انجام نقش‌های اجتماعی متنوع، وظیفه مهم خانه‌داری را که مستلزم کار بدون مزد، پنهان و نامحسوس می‌باشد، انجام می‌دهند. این نقش‌ها موجد مشارکت وسیع زنان در امور اقتصادی خانواده می‌باشد.

نقش دوگانه‌ی زنان در خانواده و اجتماع را کسی پوشیده نیست. زنان با بهره‌مندی از خصایص، استعداد و کرامت انسانی، در پی ایجاد آسایش برای هر دو محیط هستند. زنان با داشتن دیدی خلاق و برخورداری از مهارت‌های بالا، به عنوان فعال اقتصادی و عامل اصلی تربیت فرزندان نقش مهمی در چرخه‌ی اقتصاد، خانواده‌ها، جامعه برعهده دارند. بنابراین حضور آنان در عرصه‌ی اجتماعی نیز مورد انتظار است. از طرفی این نیاز محسوس می‌باشد که کارخانه‌داری زنان به عنوان یک فعالیت اقتصادی-اجتماعی در برنامه‌ریزی‌های پیشرفت و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور لحاظ گردد و ملزومات و استلزامات فرهنگی و اقتصادی-اجتماعی آن در برنامه‌های مختلف مد نظر قرار گیرد، در همین راستا توجه به «نظام تأمین اجتماعی» زنان خانه‌دار برای برخورداری از امنیت رفاهی در دوران پیری متناسب با ارزش افزوده اقتصادی تولیدی آنان، به عنوان یکی از راه‌های تأمین اقتصادی و اجتماعی زنان خانه‌دار مورد توجه قرار گیرد.

زنان به عنوان مدیران سبد دارایی و مصرفی خانواده‌ها، با گام برداشتن در جهت ارتقای اقتصاد خانواده، نقش مهمی را در تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی بازی می‌کنند. از آن‌جا که یکی از مشخصه‌های اقتصاد مقاومتی بحث استفاده از کالاهای داخلی است، لذا نقش زنان جامعه به عنوان مدیران سبد دارایی خانواده پررنگ است و همچنین بحث محدودیت‌هایی که در سرمایه‌گذاری خانواده‌ها مطرح است، باعث شده که با آن محدودیت‌ها بحث مدیریت اقتصادی زنان بیشتر به چشم آید. اگر دقیق شویم، در این که یک اجتماع چگونه شکل می‌گیرد و جمعیت به چه طریقی پراکندگی خودش را شکل می‌دهد، درمی‌یابیم که عوامل انسانی و موقعیت‌هایی که در یک منطقه جغرافیایی وجود دارد، از عوامل تأثیرگذار بر این قضیه است. اجتماع در طول زمان با فراز و نشیب‌هایی برخورد می‌کند که قدر مسلم کلیه شرایط اقتصادی، سیاسی و اجتماعی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بیشترین عاملی که در این تغییرات نقش آفرینی می‌کند، چیزی است که در مقاطع زمانی می‌تواند تغییراتی را در خواسته‌های اقتصادی مالی، اجتماعی ایجاد کند و آن مجموعه‌ای از عناصر فرهنگی است که بر یک جامعه وارد می‌شود. باین از یاد برد که پایه و اساس بحث فرهنگ و فرهنگ‌سازی در خانواده شکل می‌گیرد و با توجه به این که در عرصه‌های اجتماعی فعالیت‌های اقتصادی مختلفی انجام می‌دهند، اما هیچ‌گاه از یاد نبرده‌اند که به هر حال رسالتی را به عنوان فرهنگ‌سازی در خانواده بر عهده دارند. رسالتی که به عنوان یک مادر، یک همسر و در قالب کسی که می‌تواند تأثیر گذار بر فرهنگ یک جامعه باشد، مطرح می‌شود. اگر به بحث زنان در جبهه‌های اقتصادی و با رویکرد فرسنگ نگاه کنیم، می‌بینیم که زن ایرانی از طرفی خود مولد سرمایه برای مصرف داخل خانوار محسوب می‌شود و از طرف دیگر حتی در صورتی که صرفاً در خانه حضور داشته باشد، مدیریت درآمد همسرش بر عهده وی خواهد بود و از این رو نقش زن در اقتصاد بیش از پیش اهمیت دارد. کسب و کاری که زن خانواده در داخل خانه خود انجام می‌دهد، ارزش اقتصادی دارد و با نگاهی گذرا به جایگاه زنان در عرصه‌های اقتصادی در می‌یابیم که امروزه در تمام دنیا زنان همپای مردان به فعالیت‌های اقتصادی می‌پردازند و کشورهای توسعه یافته، توسعه یافتگی خود را مدیون رشد حضور زنان در جامعه می‌دانند. کشورهای در حال توسعه به

دنبال آن هستند که مشارکت زنان در فعالیت‌های اقتصادی را گسترده‌تر سازند، به عنوان مثال در کشور خودمان آمار مربوط به حضور زنان در مراکز دانشگاهی و فرهنگی خاطر نشان می‌سازد که باید به دنبال آرایه تسهیلات بیشتر و بستر سازی برای حضور بیشتر زنان در جامعه باشیم.

کتاب حاضر نتیجه عملی و علمی بیش از پنج سال مطالعه، تحقیق و پژوهش مداوم اینجانب و تالیف چندین مقاله در همین ارتباط می باشد. در این تالیف برای نشان دادن سهم زنان در عرصه تولید، خدمات و کمک‌شان به اقتصاد خانواده و تحکیم خانواده در تعالیم اسلام با رویکرد اقتصاد مقاومتی از راه بررسی خدمات مختلف زنان در خانه و محاسبه ارزش افزوده‌ای که توسط زنان متاهل با انجام این گونه خدمات حاصل می‌گردد، به بررسی و تحلیل می‌پردازیم. اینکه تا بحال تنها تعداد بسیار معدودی پایان نامه در کشورمان به این موضوع پرداخته اند نشان از غربت متعارف در ایران در این رابطه دارد، و از نقطه نظر کتاب نیز رافع بسیار اسف بارتر است و نا آشنایی دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی در این زمینه جای بحث دارد. مطالعه کتاب حاضر را به جامعه زنان، پژوهشگران این عرصه و دانشجویان عزیز توصیه می‌کنم. در خاتمه از تمامی دوستان و اساتیدی که بنده را راهنمایی و یاری نمودند تشکر می‌نمایم.

صادق مجدم

دانشجوی دکتری اقتصاد

مدرس دانشگاه و کارشناس سازمان تامین اجتماعی

ایمیل: s.mojad@gmail.com

تلفن تماس: 09105102687